

Stora gårdar använde avsevärda resurser för att ge sina ekonomibyggnader ett imponerande intryck. Kungsgården i Borgholm.

1. Inledning

Det moderna lantbrukets ekonomibyggnader blir allt större. Dessa måste passa allt större maskiner och redskap eller uppfylla nya krav om djurskydd. Resultatet har blivit att allt fler äldre lantbruksbyggnader kommit att stå utan användning. Med *Ladans lov* vill Länsstyrelsen ge råd och vägledning om hur äldre ekonomibyggnader kan återanvändas för nya verksamheter. Ladan får stå som symbol för alla de äldre välbyggda ladugårdar, svin- och hönsbodar, stallar, logar och bodar som "blivit över". Kvaliteten i de äldre byggnaderna är ofta överlägsen många av dagens prefabricerade hallar. Återanvändning av ekonomibyggnader är också en viktig del i kretslopps- och återbrukstänkandet.

Lantgårdsturism, gårdsförsäljning och småskalig livsmedelstillverkning är tre exempel på användningsområden för övergivna ekonomibyggnader. Men här ges även förslag och exempel på andra verksamheter där lantbrukets ekonomibyggnader tas till vara och utvecklas. Olika lantbruksföretag har olika förutsättningar. Se därför handboken som ett smörgåsbord där Du själv plockar det Du vill ha. Det som serveras är tips och goda exempel. Ingen byggnad är den andra exakt lik, ändra därför de ritningar som presenteras så att de passar Din idé efter de förhållanden som råder på den gård där Du bor och den byggnad Du har till Ditt förfogande.

Under arbetet med denna skrift inser man vilken omfattande verksamhet som råder ute i bygderna. Den entusiasm och glädje som finns bland människor här har varit både överraskande och upplyftande. Alla är landsbygdsbor och de flesta är lantbrukare, som med sin kunskap och kompetens, visar vilka oerhörda möjligheter som finns på landsbygden i vårt län. I denna skrift presenteras bara ett urval av alla de verksamheter som bidrar till att hålla vår landsbygd levande och vital. Många flera exempel finns.

Den referensgrupp som har varit knuten till projektet har givit många goda och tankvärda råd. I gruppen har ingått: Åsa "Felix" Hjalmarsson från Ölands turistförening, Leo Eriksson stadsarkitekt i Borgholms kommun, Anne Karlsson näringslivschef i Vimmerby kommun, Örjan Molander Kalmar läns museum och Eva Tejle-Ekbjörn LRF-Sydost. Från Länsstyrelsen har Hans Gerlofsson, Anders Henemo, Ann-Charlotte Magnusson, Annigun Wedin, Jörgen Wehre, Ingegärd Widerström och Henrik Åsenius deltagit.

Ett särskilt tack riktas till arkitekt Bengt Folenius, antikvarierna Britt-Marie Hammarskiöld, Bengt OH Johansson och Johan von Reis som varit vänliga att läsa och kommentera texterna. De arbetade på 1980-talet tillsammans med Leo Eriksson med SLU-rapporten *Återanvändning och förnyelse av lantbrukets ekonomibyggnader* och är alla väl bevandrade i de speciella förhållanden som råder på landsbygden.